

ЕКСПЕРТНЕ ОЦІНЮВАННЯ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ У ПРОФІЛЬНОМУ НАВЧАННІ ФІЗИКИ

З метою визначення провідних засобів ІКТ формування дослідницьких компетентностей учнів у профільному навчанні фізики було проведено онлайн (<https://goo.gl/n5vQVe>) та оффлайн анкетування. Експертну групу склали 32 фахівці, зокрема 6 професорів та 16 доцентів профільних кафедр, 3 вчителі фізики. За обраною шкалою (-1 – не потрібно, 0 – не завадить, 1 – потрібно, 2 – необхідно) було оцінено необхідність використання кожного класу програмного забезпечення (ПЗ) для формування дослідницьких компетентностей. У таблицях 1–3 наведено результати обчислення рейтингової оцінки відповідності ПЗ (рядки) дослідницькій компетентності (стовпці): більш придатним засобам ІКТ формування дослідницьких компетентностей відповідають більші значення оцінок.

Таблиця 1

Оцінювання ПЗ для формування дослідницьких компетентностей підготовчого етапу дослідження

	компетентність з розробки моделей	здатність до планування дослідження	здатність користуватися засобами ІКТ для проектування дослідницької діяльності	здатність тестувати та налаштовувати обладнання для дослідження	здатність прогнозувати результати дослідження
табличні процесори	11	12	19	4	18
системи комп'ютерної математики	27	17	18	6	31
мови програмування та бібліотеки	21	10	20	9	15
віртуальні лабораторії	28	16	24	32	33
ПЗ побудови діаграм зв'язків, станів, класів, об'єктів тощо	25	18	27	15	19
ПЗ моделювання фізичних процесів	39	21	29	31	31
текстові процесори	10	21	20	9	12
ПЗ управління проектами	4	16	25	14	7
тренажери	12	3	8	15	10
електронні організатори	3	13	15	10	6

Таблиця 2

**Оцінювання ПЗ для формування дослідницьких компетентностей діяль-
сного етапу дослідження**

	здатність про- водити обчис- лювальні експерименти	здатність вико- ристовувати вимірвальні прилади	здатність кори- стуватися за- собами ІКТ для фіксування перебігу дос- лідження	здатність кори- стуватися за- собами ІКТ для моделю- вання
табличні процесори	36	7	32	21
системи комп'ютерної матема- тики	39	-3	16	32
мови програмування та бібліо- теки	24	1	8	28
віртуальні лабораторії	22	33	25	37
ПЗ моделювання фізичних про- цесів	30	25	22	41
текстові процесори	7	3	31	14
тренажери	10	24	7	11
лабораторні журнали	18	16	29	8
ПЗ для захоплення чи запису відео, аудіо тощо	19	18	32	22

Таблиця 3

**Оцінювання ПЗ для формування дослідницьких компетентностей узагаль-
нювального етапу дослідження**

	здатність користува- тися методами мате- матичної статистики	здатність користува- тися засобами ІКТ для опрацювання ре- зультатів досліджен- ня та їх презентації	здатність робити ви- сновки з одержаних результатів	здатність оцінювати правдоподібність ре- зультатів досліджен- ня	здатність до вдоско- налення комп'ютерної моделі чи натурного експе- рименту
табличні процесори	34	33	19	19	19
системи комп'ютерної матема- тики	37	24	8	25	23
мови програмування та бібліо- теки	25	14	6	12	22
віртуальні лабораторії	16	8	11	12	26
ПЗ побудови діаграм зв'язків, станів, класів, об'єктів тощо	22	32	30	18	20
ПЗ моделювання фізичних про- цесів	17	13	23	23	33
текстові процесори	9	15	20	5	5
ПЗ управління проектами	-1	8	3	6	7
медіа-редактори	1	20	9	7	0
статистичні пакети	32	24	19	27	14
засоби контент-аналізу	15	18	13	14	7
редактори презентацій	7	34	10	4	3